

מרכז ארצי לבחינות ולהערכה (ע"ר)

المركز القمري للامتحانات والتقييم | NATIONAL INSTITUTE FOR TESTING & EVALUATION

מיסודן של האוניברסיטאות בישראל

סקר בעלי עניין במבחן השמה לרמות אנגלית להשכלה גבוהה (הלאל)

צור קרליץ, מאל"ו

כנס העמיתים השנתי 2023

מה חושבים בעלי העניין במבחן?

בעלי עניין = תלמידים, סגל אקדמי ואדמיניסטרטיבי, היחידה ללימודי אנגלית למטרות אקדמיות ובינלאומיות (EPIC)

- מה חשוב שתלמידי תואר ראשון ידעו לעשות בשפה האנגלית?
- מה החשיבות של לימוד אנגלית בתואר הראשון?
- האם יש צורך במבחן השמה באנגלית?
- מה צריך לבדוק במבחן ההשמה באנגלית?
- מה צריך להשפיע על מתן הציון בשאלות פתוחות במבחן?

הנתונים שנאספו

ראיונות

חצי מובנים

10 משתתפים, בעברית

קובעי מדיניות

סגל בכיר, רקטורים, דיקנים, נציגת התאחדות הסטודנטים

סקר מקוון בעברית, ערבית ואנגלית

סטודנטים

7,296 משיבים

בעיקר מאוניברסיטאות (81%) ודוברי עברית (88%)

(הנתונים מושקלו כך שישקפו את התפלגות הסטודנטים בארץ)

סגל

738 משיבים

חצי מאוניברסיטאות (48%) ובעיקר דוברי עברית (85%)

<https://www.nite.org.il/wp-content/uploads/2022/12/RR-22-02.pdf>

תוצאות

1. איזה מיומנויות בשפה האנגלית הן החשובות במהלך לימודי התואר הראשון?
2. האם זה הכרחי ללמוד אנגלית במהלך התואר הראשון? האם יש צורך במבחן השמה באנגלית?
3. מה צריך להיכלל במבחן ההשמה, וכיצד צריך לתת ציון בשאלון פתוחות במבחן?

תפיסות לגבי מיומנויות חשובות בשפה האנגלית: קריאה

הוצגו 14 היגדי מסוגלות ("can-do statements") ונבחרו 4 המיומנויות החשובות ביותר

סגל:

סטודנטים:

1. זיהוי הרעיונות המרכזיים בחלקים שונים בטקסט (82%)	1. זיהוי הרעיונות המרכזיים בחלקים שונים בטקסט (75%)
2. קריאת טקסט ברפרוף כדי לקבוע אם יש טעם לקרוא אותו בעיון (66%)	2. הסקת המשמעות של מילה מההקשר (59%)
3. הכרת המבנה של טקסטים אקדמיים ושימוש בידע זה להתמצאות בטקסט (61%)	3. זיהוי העמדה או המטרה של מחבר הטקסט (57%)
4. זיהוי העמדה או המטרה של מחבר הטקסט (60%)	4. זיהוי רעיונות תומכים, פרטים ודוגמאות בטקסט, וזיהוי הקשר שלהם לרעיונות המרכזיים (54%)

מתאם בין סדר כלל
המיומנויות
0.72

תפיסות לגבי מיומנויות חשובות בשפה האנגלית: כתיבה

הוצגו 7 היגדי מסוגלות ונבחרו 2 המיומנויות החשובות ביותר

סגל:

1. כתיבת טקסט בהיר ומאורגן היטב (72%)

2. כתיבת טקסטים קצרים (באורך שבין 100-250 מילים) (47%)

סטודנטים:

1. כתיבת טקסט בהיר ומאורגן היטב (56%)

2. יכולת לסכם באנגלית מאמרים לעבודה שיש לכתוב באנגלית (47%)

מתאם בין סדר כלל
המיומנויות
0.29

תפיסות לגבי מיומנויות חשובות בשפה האנגלית: שמיעה

הוצגו 8 היגדי מסוגלות ונבחרו 2 המיומנויות החשובות ביותר

סגל:

1. זיהוי הרעיון או הנושא המרכזי בשיחה או בהרצאה (85%)
2. יכולת לעקוב אחר דיונים בפגישות מקצועיות או בביתה (79%)

סטודנטים:

1. זיהוי הרעיון או הנושא המרכזי בשיחה או בהרצאה (73%)
2. יכולת לעקוב אחר דיונים בפגישות מקצועיות או בביתה (72%)

מתאם בין סדר כלל
המיומנויות
0.81

תפיסות לגבי מיומנויות חשובות בשפה האנגלית: דיבור

הוצגו 6 היגדי מסוגלות ונבחרו 2 המיומנויות החשובות ביותר

סגל:

1. יכולת לתקשר היטב בדיונים (66%)

2. יכולת להרצות על נושאים מתחום הלימודים (61%)

סטודנטים:

1. יכולת לתקשר היטב בדיונים (71%)

2. השתתפות בשיחות ממושכות על מגוון נושאים
ובמגוון מצבים, במשלב מתאים (60%)

מתאם בין סדר כלל
המיומנויות
0.66

תוצאות

1. איזה מיומנויות בשפה האנגלית הן החשובות במהלך לימודי התואר הראשון?
2. האם זה הכרחי ללמוד אנגלית במהלך התואר הראשון? האם יש צורך במבחן השמה באנגלית?
3. מה צריך להיכלל במבחן ההשמה, וכיצד צריך לתת ציון בשאלון פתוחות במבחן?

תפיסות לגבי הצורך בלימוד אנגלית

מכיוון שאנגלית היא השפה המקובלת באקדמיה ובעסקים בכל העולם, על בוגר תואר ראשון בישראל לשלוט היטב באנגלית

סטודנטים: 79% **סגל: 91%**

במוסדות להשכלה גבוהה יש ללמוד אנגלית במהלך התואר הראשון

סטודנטים: 67% **סגל: 86%**

תפיסות לגבי הצורך במבחן השמה

כדי לקבוע מהי רמת הידע באנגלית של המועמדים ללימודים, מוסדות הלימוד צריכים להשתמש במבחן סיווג לרמות באנגלית

סטודנטים: 64% **סגל: 86%**

חלק מתהליך הקבלה ללימודים בתואר הראשון צריך להיות סיווג המועמדים לרמות ידע באנגלית כדי שישתתפו בקורסי אנגלית המתאימים לרמתם

סטודנטים: 67% **סגל: 87%**

אחת מדרישות הקבלה לתואר ראשון צריכה להיות עמידה בציון סף במבחן סיווג לרמות באנגלית

סטודנטים: 38% **סגל: 63%**

תוצאות

1. איזה מיומנויות בשפה האנגלית הן החשובות במהלך לימודי התואר הראשון?
2. האם זה הכרחי ללמוד אנגלית במהלך התואר הראשון? האם יש צורך במבחן השמה באנגלית?
3. מה צריך להיכלל במבחן ההשמה, וכיצד צריך לתת ציון בשאלון פתוחות במבחן?

תפיסות לגבי מבנה מבחן ההשמה

הציון הקובע את הסיווג לרמות אנגלית צריך להיות שקלול של כל ארבע המיומנויות

סטודנטים: 64% **סגל: 69%**

במבחן סיווג לרמות באנגלית יש לבחון:

הבנת הנקרא	סטודנטים: 83%	סגל: 95%
כתיבה	סטודנטים: 51%	סגל: 66%
הבנת הנשמע	סטודנטים: 68%	סגל: 76%
דיבור	סטודנטים: 48%	סגל: 53%

תפיסות לגבי מתן ציון בפרויטים פתוחים

יש להוריד ציון על:

כתיבה

כתיבה בשפה לא תקנית (למשל שגיאות כתיב, שגיאות דקדוק, אי־שימוש באות גדולה וכדומה)

סטודנטים: 37% סגל: 47%

כתיבה בשפה דלה ומצומצמת

סטודנטים: 36% סגל: 52%

דיבור

דיבור בשפה לא תקנית (למשל, סדר מילים שגוי, הטיה שגויה של פעלים וכדומה)

סטודנטים: 48% סגל: 59%

דיבור בשפה דלה ומצומצמת

סטודנטים: 34% סגל: 48%

סיכום

1. ישנה הסכמה בינונית-גבוהה בין סטודנטים לסגל לגבי מה חשוב שסטודנטים לתואר ראשון יהיו מסוגלים לעשות בשפה האנגלית.
2. רוב המשיבים לסקר הסכימו שיש צורך במבחן השמה באנגלית.
3. רוב המשיבים הסכימו שהמבחן צריך לבדוק מיומנויות קליטה (הבנת הנקרא והנשמע) , בין חצי לשני שליש מהמשיבים חשבו שיש לבדוק גם מיומנויות הפקה (כתיבה ודיבור).
4. הסגל נטה להסכים עם ההיגדים השונים יותר מאשר הסטודנטים.
5. היתה הסכמה רחבה יותר עם ההיגדים בקרב קבוצות הסטודנטים הבאות:
 - I. דוברי עברית לעומת ערבית
 - II. גברים לעומת נשים
 - III. סטודנטים באוניברסיטאות לעומת מכללות
 - IV. סטודנטים עם פטור באנגלית לעומת סטודנטים ללא פטור

על מה כדאי לחשוב?

- הגדלת אחוז הסטודנטים שחושבים שלימוד אנגלית במהלך התואר הראשון הוא חשוב (כיום רק 67% חושבים כך)
- צמצום הפער בין התפיסות לגבי מיומנויות קליטה למיומנויות הפקה.
- מהראיונות עולה שאפילו קובעי המדיניות מתייחסים למיומנויות דיבור כפחות חשובות ללימודי התואר הראשון, ושדיבור באנגלית עם עמיתים ואנשי מקצוע נדרש רק בתארים הגבוהים יותר.
- בכל יוזמה שתקודם יש להתמקד במיוחד בסטודנטים שמיומנויות האנגלית שלהם נמוכות מהממוצע.

תודה על ההקשבה!

